

ESPAI D'OPINIONS

Nº130
Febrer 2012

Rafel Borràs Ensenyat

Coordinador de programes

Fundació Gadeso

UNA PERILLOSA REFORMA LABORAL

I.- La Reforma Laboral plasmada en el Reial Decret-Ilei 3/2012, de 10 de febrer, és una autèntica revolució (en aquest cas conservadora) del Dret Laboral espanyol. Un canvi tan radical que es fa sense una diagnosi prèvia del mercat laboral del Regne d'Espanya pot provocar perillosos efectes col·laterals indesitjables. De fet, la darrera aproximació seriosa a l' anàlisi de trajectòries de fons d'aquestes qüestions data de gener de l'any 2005 en aquell document que elaborà la Comissió d'Experts per al Diàleg Social titulat "Más y mejor empleo en un nuevo escenario socioeconómico: por una flexibilidad y seguridad laborales efectivas". Certament ha plogut molt en els darres set anys, però és molt aconsellable la relectura d'aquest informe per adonar-se que les Reformes Laborals dels anys 2010 i 2011 es feren únicament per assaiar als insaciabls mercats financers i la d'ara no té altre explicació que una deriva ideològica ultraconservadora i un va intent del Govern del PP d'aconseguir de la troika (UE/BCE/FMI) una certa flexibilitat en els terminis per la reducció del dèficit públic.

El més provable és que la Reforma Laboral no aconseguixi ni la clemència de les institucions europees i internacionals, ni crearà ocupació ni reduirà la temporalitat laboral directament associada als problemes de productivitat que té el mercat laboral espanyol. El perill és, idò, que es provoqui un gran decepció a una societat amb graus elevats de frustració per la crisi.

II.- Pot ser discutible la intensitat, però no ho és que l'objectiu principal de la Reforma Laboral del PP és el d'un abaratiment estructural dels costos laborals. A aquest fi es dedica la major part de la enginyeria reformadora: Des de la implantació d'unes normes per a la negociació dels convenis absolutament esbiaixada a favor de la part empresarial, al radical abaratiment del cost de tot tipus d'acomiadament passant per la promoció d'una mena de "Guantánamo laboral" sota l'eufemisme de "Contrato de trabajo por tiempo indefinido de apoyo a los emprendedores". Tenint en compte que aquest contracte té un acomiadament absolutament lliure i totalment gratuït durant el primer any de la relació laboral segur que serà molt emprat per l'empresariat. Val a dir que en la

meva opinió –ho explicaré en un altre article- aquesta modalitat de contractació és pitjor que els famosos mini jobs o mini feines d' Alemanya.

En un context de moderació del salari nominal i d' absència de crèdit, el perill és d'una major contracció del consum i un aprofundiment de la recessió econòmica. Un altre perill és que la introducció de noves formes de precarietat - i 365 dies en període de prova ho és- pot agreujar la pèrdua de productivitat del factor treball.

III.- Ni els defensors de la Reforma Laboral discuteixen que s'han extremat les facilitats per l'acomiadament tant individual com col·lectiu, al sector privat i al sector públic. Si prenem en consideració les previsions sobre ocupació de les institucions internacionals (OIT, FMI), europees i espanyoles, hom treu la conclusió que si ara és més bo de fer expulsar ma d'obra , l'atur creixerà encara més i que, amb el manteniment de les polítiques d'austeritat extrema, la proliferació dels EROs al sector públic promet ser la moda de la pròxima primavera. El perill cert és, idò, un increment de l'atur i un exponencial augment de la despesa de protecció d'atur que pot posar en qüestió la sostenibilitat d'aquest mecanisme automàtic d'estabilitat social.

IV.- Tinc la impressió que el canvi més radical, que tindrà més recorregut en el temps i que provocarà uns canvis socials de més calat són totes les mesures contingudes en el Capítol III del RDL. Les mesures dissenyades per afavorir la flexibilitat interna en les empreses obvien qualsevol mecanisme de negociació o pacte entre els subjectes de les relacions laborals. Les capacitats de direcció de l'empresa passen a ser omnímodes -l'alternativa a la acceptació per part del treballador/a és acomiadament- en matèries tals com classificació professional, mobilitat funcional, temps de treball o mobilitat geogràfica.

El perill d'aquesta possibilitat d'autoritarisme empresarial és que, a les "friccions" o "imperfeccions" en la relació entre la demanda i l'oferta dels mercats laborals que analitzen els premis Nobel de Economia del 2010 Peter Diamond, Dale Mortensen i Christopher Pissarides, se n'hi sumin de noves. És a dir, a les ineficiències de l'atur conjuntural i de llarga durada, a les dificultats de lligar oferta i demanda, a la manca de formació i habilitats per ocupar un determinat lloc de feina, als desajustaments en salaris i productivitat, etc, ara s'hi sumaran les derivades de la gestió –autoritària o no- de l'empresa.

V.- En definitiva una Reforma Laboral que ens atraca perillosament a una societat més "dickesiniana", amb manco cohesió social i un poc menys democràtica (atenció a la possible regulació restrictiva del dret de vaga). Un futur incert en el que el perill és que els progressistes no sapiguem combatre els perillosos afectes d'aquesta onada d'ideologia conservadora. Convé no badar massa i tenir present que, en paraules del mestre Josep Fontana, "la ofensiva empresarial no se limita... a buscar ventajas temporales, sino que aspira a una transformación permanente del sistema político". Aquesta Reforma Laboral és, sens dubta, una peça d'importància d'aquesta transformació del sistema.